Samrådsredogörelse
2023-04-21
Dnr SBN 2021/171-40

SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTORET
Samhällsutvecklingskontoret
Tomas Ragnell och Yolanda Karlsson

Samrådsredogörelse Skålhamra kvighage naturreservat

Innehåll

Samrådsredogörelse Skålhamra kvighage naturreservat 1

1. Sammanfattning 1

2. Samrådsförslaget 2

3. Hur samrådet bedrivits 2

4. Inkomna yttranden 3

5. Sammanfattning av yttranden, med kommentarer 4

5.1. Sakägare 4

5.2. Myndigheter 8

5.3. Organisationer och kommuner 10

Ändringar inför beslut 14

6. Inför beslutet om inrättande av naturreservatet görs följande ändringar i förslaget. 14

7. Synpunkter som inte tillgodosetts 15

1. Sammanfattning

Ett samrådsförslag till naturreservat i Skålhamra kvighage, inklusive skötselplan, reservatsföreskrifter, och kartor, har tagits fram. Förslaget sändes ut på remiss till

berörda sakägare, vissa myndigheter samt till organisationer och berörda kommuner. Samrådstiden pågick under perioden 7 oktober 2022 – 15 januari 2023. Information om samrådet och samtliga samrådshandlingar skickades ut enligt sändlista till berörda sakägare, myndigheter och organisationer/föreningar. Något offentligt möte kring samrådsförslaget hölls inte.

Under samrådet har 14 yttranden inkommit. Samrådsredogörelsen redovisar inkomna yttranden tillsammans med samhällsutvecklingskontorets kommentarer. Yttrandena återges och citeras endast i de mest väsentligaste delarna. Yttrandena är offentliga handlingar och finns tillgängliga i sin helhet hos kommunen.

2. Samrådsförslaget

Syftet med en reservatsbildning är att bevara en av kommunens artrikaste betesmarker. Skålhamra kvighage har höga bevarandevärden både vad gäller biologisk mångfald och kulturvärden. Beteshagen bidrar till ett mosaikartat landskap då den innehåller en blandning av olika landskapselement som hagmark, hassellundar och strandbete. I hagmarken finns flera rödlistade arter, varav flera ingår i åtgärdsprogram eller artskyddsförordningen. Artrikedomen är starkt knuten till ogödslade seminaturliga gräsmarker och beroende av en kontinuerlig skötsel för att finnas kvar på platsen. Det är därför viktigt att bete av framförallt kor upprätthålls på platsen. Det beror på att olika betesdjur betar olika och denna hagmark är anpassad efter kobete.

En reservatsbildning skulle även bevara de historiska värdena. Hagen är en del av ett kulturpräglat landskap och innehåller flera lämningar från järnåldern i form av stensträngar och gravar. Växtligheten utgör ett så kallat levande fornminne, vilket speglar den gamla markanvändningen som bibehållits i stort sett sedan järnåldern.

Genom en reservatsbildning säkerställs allmänhetens tillgång till naturområdet. Tillgängligheten för allmänheten kan också öka genom att anlägga en parkering, sätta upp informationsskyltar och markera ut leder.

Förslaget bedöms överensstämma med kommunens översiktsplan.

3. Hur samrådet bedrivits

Enligt 24 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelades berörda sakägare i området (se sändlista) att yttra sig över samrådsförslaget

till naturreservat. Föreläggandet delgavs. Enligt 25 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. sändes samtidigt förslaget för möjlighet till yttrande till myndigheter (se sändlista). Övriga remissinstanser (organisationer och kommuner) gavs samtidigt tillfälle att yttra sig (se sändlista).

Enligt 24 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska samrådstiden pågå minst 1 månad efter det att den sista av sakägarna delgivits förslaget. Den sista sakägaren delgavs 10 december 2022. Samrådstiden pågick under perioden 7 oktober 2022 – 15 januari 2023.

4. Inkomna yttranden

Sakägare	**Anmärkning**
1. Täby Fastighets AB	Ingen erinran, upplysning
2. Privatperson	Synpunkter
3. Privatperson	Synpunkter
4. Privatperson	Synpunkter
5. Täby Golfklubb	Synpunkter

Myndigheter	
6. Lantmäterimyndigheten Täby kommun	Ingen erinran, upplysning
7. Skogsstyrelsen	Ingen erinran, upplysning
8. Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddskontor	Synpunkter
9. Trafikverket	Synpunkter

Organisationer och kommuner	
10. Vallentuna kommun	Ingen erinran, upplysning
11. Täby Hembygdsförening	Synpunkter
12. Svenska Turistföreningens, Stockholm Nordost	Synpunkter
13. Botaniska sällskapet i Stockholm	Synpunkter
14. Vallentunasjöns fiskevårdsområdesförening	Synpunkter

5. Sammanfattning av yttranden, med kommentarer

Nedan redovisas i sammanfattad och förkortad form av de synpunkter som inkommit under samrådsskedet samt samhällsutvecklingskontorets kommentarer. Skrivelserna i sin helhet finns att tillgå i stadsbyggnadsnämndens diarium. Privatpersoners uppgifter hanteras enligt GDPR och detta dokument kan publiceras på kommunens webbplats. För att ta del av vilka privatpersoner som har inkommit med yttranden kontakta kommunens kontaktcenter - https://www.taby.se/kontakta-oss/fragor/

5.1. Sakägare

Nr 1 Täby Fastighets AB

Eventuella investeringar och den löpande driften av naturreservatet ska bekostas i dess helhet av Täby kommun. Inga kostnader kommer belasta Täby Fastighets AB i samband med bildandet.

Kommentar: Noterat.

Nr 2 Privatperson

Förslagets tekniska utformning förefaller att vara väl underbyggt och föranleder inga invändningar från min sida. Jag saknar dock en analys av trafiksituationen. Jag saknar också en koppling av det aktuella förslaget och de planer, som rimligtvis skulle styra en specialplan, som ett naturreservat kanske kräver.

Skålhamravägen är oerhört hårt belastad sommartid. Golfklubbens ökning av antalet ägare/medlemmar de senaste åren har varit kraftig. Planer, som har presenterats under hösten, redovisar ännu en kraftig ökning av trafikbelastningen för att locka ännu fler besökare, där trafiken kan antas inte kommer att fungera. Den parkering som är planerad för besökare till naturreservatet, kommer säkert att snabbt utnyttjas av besökare till golfen.

Det finns en underlighet i hur det aktuella förslaget inte presenteras i förhållande till de planer som ändå finns; Bevarandeplan (december 1989) och Översiktsplan "Det Nya Täby" 2010 - 2030. Man skulle kunna tro att planen för naturreservatet Skålhamra Kvighage, är underordnad i ordning Bevarandeplan och Översiktsplaner. I båda dessa planer finns angivet att området på båda sidor av Skålhamravägen är av "Riksintresse av hänsyn till

kulturmiljövården" och är markerat Rl, den högsta skyddsklassen. I Bevarandeplanen ingår att det skall gälla Områdesbestämmelser för det aktuella området. Dessa förhållanden redovisas inte i förslaget.

Gränsande till Kvighagen finns Skålhamra 4:3, Täby Golf. De har tidigare, ur perspektiv strandskydd begärt dispens för vassklippning. Täby kommun avslog ansökan och Länsstyrelsen likaså efter överklagande. Ett överklagande till Miljödomstolen gav en dom 2016-09-07 M4603-15. Där godkännes vassklippning (men inte muddring) i dammar som är en del av banan. Vassklippning får ej ske i Vallentunasjön. I samma dom regleras, med begränsningar, inom vilka områden på Skålhamra 4:3 trädfällning får ske. Under vintern 2016/17 muddras flertalet dammar, och massorna dumpas i Vallentunasjön. Vintern 2020/21 klipps vassen i Vallentunasjön utmed hela banan.

Vintern 2021 ansöker Täby Golf om dispens från strandskyddet för avverkning på hela Skålhamra 4:3. Detta medges av Lov- och tillsynsutskottet 2021-03-23 BN 2921-000025, som därmed tog över Miljödomstolens utslag, enligt ovan, om förhållandet till strandskyddet. Ingen fara. Avverkningen var klar i sin helhet när beslutet vann laga kraft. Hur hindras motsvarande förlopp för Kvighagen?

I det nu aktuella förslaget för Kvighagen ingår att man kommer att gräva en kanal genom vassen och man kommer kontinuerligt klippa vassen. Ett par hundra meter från gränsen till vassen som Miljödomstolen har fastställt inte får röras på Skålhamra 4:3.

Kommentar: En analys av trafiksituationen kommer inte att utföras i samband med reservatsbildningen. Trafikverket som ansvarar för Skålhamravägen har tidigare fått ärendet på remiss och har uttalat sig i frågan. Parkeringen som planeras kommer ha plats för cirka 10 bilar och kommunen räknar inte med en större ökning av besökare i området. Det finns en risk att parkeringen kan nyttjas av besökare till golfanläggningen. Parkeringen kommer dock att ligga cirka 800 m från golfanläggningen och besökare kommer att behöva gå längst en trafikerad väg. En liknande situation finns i naturreservatet Täby prästgård, där besökarna till golfanläggningen har egen parkering.

Naturreservatet Skålhamra kvighage finns utpekat i Täby kommuns antagna Översiktsplan 2050 som utveckling naturreservat, i kommunens antagna grönplan samt som grön värdekärna för region Stockholms gröna kilar i RUFS 2050.

Inom naturreservatet kommer även andra bestämmelser att gälla, som strandskydd, artskyddsförordningen, kulturmiljölagen samt riksintresse för kulturmiljövården och

det rörliga friluftslivet. När åtgärder enligt skötselplanen utförs kommer hänsyn att tas till svensk lagstiftning och dispenser och tillstånd sökas innan specifika åtgärder utförs.

Skapandet av en kanal i vassen görs för att gynna Vallentunasjöns rovfiskar genom att underlätta för dem att ta sig in till den blå bården mellan land och vass som betesdjuren i hagen skapat. Rovfiskarna når då en gynnsam lekplats. Att gynna en ökning av rovfiskar är ett steg för att minska övergödningen i Sveriges havsområden. Vassklippningens utbredning har stämts av med ideella föreningar för att säkerställa att fågellivet inte tar skada och klippformen har korrigerats för att bättre gynna fiskbeståndet. Det klippta vassområdet har även stämts av inom ramen för Oxundaåns vattensamverkan. Innan en eventuell grävning/muddring sker kommer ansökan om vattenverksamhet att skickas in till länsstyrelsen för samråd. Ansökan om dispens från strandskyddet kommer göras innan en avverkning kan ske av strandskogen. En korrigering har gjorts i skötselplanen för att spara mer av strandskogen och göra en försiktigare omvandling till artrik betesmark. Större hänsyn kommer tas till bland annat den rödlistade arten mindre hackspett som finns i strandskogen. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Nr 3 Privatperson

Jag tycker att allt med förslaget om Kvighagen verkar bra för utom Parkeringen . Vi har en skyddszon mot diket och att det kommer att köra ut bilar och det händer att lastbilar dumpar skräp på åkrarna om vi inte bommar igen infarterna och hundägare som leker och kastar pinnar och dylikt som hamnar i maten till vår boskap och ibland fastnar det i maskinerna och kraschar sönder. Och sen är utfarten skymd av berg och frukt träd i Kvighagen så man har mycket svårt att se mot Täby hållet när det kommer Cyklister som laddar nerför backen, det är många hundra som gillar denna väg runt Vallentuna sjön och även massor av motorcyklister.(mycket farlig utfart). Det finns en annan infart till Kvighagen som vi har använder om vi ska in med Traktorn som ligger på söder om hagen.

Kommentar: Kommunen är medveten om de problem som kan uppstå vid parkeringsplatsen. När parkeringen anläggs kommer stängsel alternativt en häck/buskar att sättas upp runt parkeringsytan för att bilar inte ska kunna köra ut i intilliggande åkermark. Ingen större öppning kommer att finnas ut till åkern. En soptunna kommer att sättas upp vid parkeringen som kommer att tömmas regelbundet. Parkeringsplatsen kommer endast att ha plats för cirka 10 bilar. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Nr 4 Privatperson

Jag är ägare till Torslunda 2:10 och har en liten tomtkil ner till Vallentunasjön. Jag har ett servitut Torslunda S:8 och vill fortsatt kunna transportera ner saker till min tomtkil.

Kommentar: I reservatsföreskrifterna ändras texten till följande:

D. Undantag från föreskrifterna,

5. transportera båt och mindre föremål på land till Vallentunasjön i enlighet med gällande servitut.

Detta innebär att naturreservatsbildningen inte påverkar rätten till att använda servitutet.

Nr 5 Täby Golfklubb

Skålhamra 4:3 är i sin helhet belägen utanför förslaget på reservat. Skötselplanen omfattar inget område utanför förslaget på reservatets utsträckning. Täby GK utgår ifrån att inrättande av reservatet inte ska påverka användningen eller utvecklingen av Skålhamra 4:3.

Kommentar: Inrättande av naturreservat Skålhamra kvighage berör ej fastigheten Skålhamra 4:3.

Strandkanten av reservatets utsträckning var på 1950 talet mindre bevuxet ett mer öppet område men är idag bevuxen; "fuktig lövskog" enligt skötselplanen. Vi anser att området ska återställas för att bevara den ursprungliga miljön (se flygfoton nedan). Att hålla öppen strandlinje är också av stor vikt för det rörliga friluftslivet. Biologer och ornitologer pratar om vikten av strandängar och avsaknaden av densamma, för olika typer av fåglar och annat vilt. Om strandängar inte återställs är vår åsikt att begränsa naturreservatets gräns österut enligt gul markerad gräns på bild 3.

Kommentar: Delar av strandskogen kommer att öppnas upp för att återskapa en mer öppen gräsmark. Detta kräver ett försiktigt etappvis öppnande för att undvika näringsläckage ut i Vallentunasjön. Vid avverkning/ringbarkning av klibbal uppstår ofta ett stort rotuppslag av sly, vilket riskerar att förvärra problematiken med

igenväxning. Det innebär att avverkning av klibbal också kommer att utföras mer försiktigt.

Ett nytt naturtillstånd har uppstått med strandskogen där arter som mindre hackspett finns. Mindre hackspett är rödlistad och åtgärder för att ta ned skogen som utgör dess livsmiljö kommer kräva dispens från artskyddsförordningen.

Målbilden för strandskogen kommer därför syfta till att försiktigt öka andelen öppen yta men bibehålla en mer öppen betad strandskog. Strandskogens underskikt kommer att utgöras av betesmark. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Mellan Skålhamra 4:3 och Skålhamra kvighage finns en större område som används som jordbruk, i dagsläget hage för nötkreatur, Skålhamra 4:1. Täby GK undersöker möjligheten att använda vissa ytor utanför Skålhamra 4:3. Det finns ytor som inte ligger inom strandskyddsområdet, idag är lantbruk, enligt översiktsplanen inte omfattas av några fornlämnings- eller naturbestämmelser mm. Kontakt har tagits med fastighetsägaren för dialog om tillfälligt eller permanent tillstånd att använda del av Flygbild 1960 Flygbild 2022 området; förslag nedan. Vår bedömning är att dessa områden inte påverkas av inrättande av naturreservatet.

Kommentar: Synpunkten berör fastigheter utanför naturreservatet och kommenteras inte i denna samrådsredogörelse. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

5.2. Myndigheter

Nr. 6 Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten har inga erinringar men vill upplysa att gränserna för det blivande reservatet är osäkra. Att det framgår i registerkartan att gränserna är bildade med 2m säkerhet innebär inte per automatik att så är fallet, utan dessa kan likaväl vara med tex 5m säkerhet. Tänker dock att detta inte påverkar bildandet av reservatet då det mer handlar att det finns ingång till reservatet och framgår vart denna är osv.

Kommentar: En fördjupad utredning av gränserna har inte gjorts i antagandeversionen. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Nr. 7 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser. Skogsstyrelsen tillstyrker att det förslagna området får ett områdesskydd och den skötselplan som är upprättad. En långsiktig finansiering bör säkerställas för förvaltning av de åtgärder som förslås.

Kommentar: Finansiering för skötsel och förvaltning kommer årligen avsättas i budgeten för naturvårdsåtgärder. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Nr. 8 Södra Roslagens Miljö- och hälsoskyddskontor

Samrådsförslaget syftar till att med en reservatsbildning bevara en av kommunens artrikaste betesmarker. Reservatsbildningen innebär även ett bevarande av de historiska värdena och att allmänhetens tillgång till naturområdet säkerställs. Kontoret har följande synpunkter:

I reservatsföreskrifterna B p. 4 står det : (inga träd får föras ut ur reservatet med undantag för de i p.3 angivna nedblåsta träden). I skötselplanen står det på ett flertal ställen att det fällda materialet ska transporteras bort. Det är oklart vilket som gäller.

Kommentar: Texten under B-föreskrifterna har i punkt 4 i antagandeversionen ändrats till:

4. begränsa och förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och barkning,

I skötselplanen anges att kontroll av bevarandemålen ska göras av Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor. Kontoret anser inte att det ingår i kontorets tillsyn av reservatet.

Kommentar: Texten i skötselplanen har under punkt 3.9.4 i antagandeversionen ändrats till:

3.9.4. Uppföljning av bevarandemål. Täby kommun ansvarar för att följa upp bevarandemålen. Uppföljningen och utvärdering ska göras i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer för uppföljning av skyddade områden. Täby kommun kan

efter skötselplanens fastställande komplettera med parametrar och mätmetoder för att följa upp och utvärdera uppsatta bevarandemål.

Nr. 9 Trafikverket

Väg 951 är en förhållandevis lågtrafikerad länsväg i nord-sydlig sträckning som förbinder väg 268 Väsbyvägen med Täbyvägen. Vägen har i huvudsak hastighetsgräns på 70 km/h och trafikeras under ett genomsnittligt dygn av drygt 400 fordon. Vidare är väg 951 en av Trafikverket utpekad kulturväg, med hänvisning till bland annat det omgärdande kuperade odlingslandskapet och vägens historiska sträckning, och som sådan särskild bevarandevärd. Trafikverket har inget att erinra mot Täby kommuns avsikt att inrätta ett naturreservat utmed vägen men anser att reservatsgränsen bör tydligt förläggas utanför väg 951:s vägområde, i såväl beslutskartan som i skötselplanen. Detta i syfte att säkerställa föreslagna reservatsföreskrifter inte förhindrar eller på annat vis försvårar Trafikverkets förmåga att utföra nödvändiga underhåll- och skötselåtgärder av väg 951. I övrigt har Trafikverket ingen erinran mot förslaget.

Kommentar: Reservatsbildningen kommer inte att hindra nödvändiga underhåll- och skötselåtgärder av väg 951 eller dess alléer och reservatsgränsen går till största delen längs med befintligt staket, vilket ligger utanför vägområdet. Synpunkterna har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

5.3. Organisationer och kommuner

Nr. 10 Vallentuna kommun

Vi har inga remissynpunkter. Det får inte hindra den planerade stigen runt Vallentunasjön. Men som vi läser reservatsföreskrifterna ser det ut att gå fint att anlägga den i framtiden.

Kommentar: Noterat

Nr. 11 Täby Hembygdsförening

Hembygdsföreningen stöder bildandet av ett naturreservat med en tillhörande skötselplan. Några förtydliganden av förslaget är dock angelägna:

I förslagets inledning anges att Täby Hembygdsförening ska samverka med Täby kommun och arrendator i den praktiska skötseln av naturreservatet. Vi vill

poängtera att Hembygdsföreningens roll i skötseln i huvudsak måste avse samråd. Några praktiska arbetsinsatser kan inte garanteras; de måste bygga på individuella åtaganden. Ansvaret för naturreservatet måste vara Täby kommun.

I förvaltningsinriktningen för Skålhamra kvighage ingår att "Bevara och synliggöra fornlämningarna i området". Om åtgärder behövs önskar Hembygdsföreningen delta i samråd om sådana frågor. Utöver befintliga fornlämningar i form av en stensättning och hägnadssystem (ett antal stensträngar) samt en registrerad fomlämningsliknande lämning finns i området oregistrerad fossil åkermark.

I Fornsöks inventeringsbok från 1981 står: "en del av stensträngarna inhägnas troligen av fossila odlingsytor". Sådana ytor är att betrakta som fornminnen och är viktiga för besökares sätt att se på platsen. Även inlagda koordinater är tveksamma gällande vissa stensträngar. Stensträngsområdet med omkringliggande ytor bör därför inventeras av arkeolog. Hembygdsföreningen välkomnar planerade förbättringar av tillgängligheten, men vill också peka på ökade behov av bra och lättillgänglig skyltning, med både information och skyddsregler.

Kommentar: Kommunen kommer att ha skötselansvaret för det blivande naturreservatet. Hembygdsföreningen får dock gärna fortsätta att träffas i hagen, även om inte behovet av hjälp med skötseln finns kvar på samma sätt.

Kommunen samverkar gärna med ideella föreningar som Hembygdsföreningen inför genomförandet av skötselåtgärder inom naturreservatet. Försiktighetsåtgärder kommer att vidtas för de fornlämningar som finns inom reservatet, så att dessa inte skadas.

Informationsskyltar, med information om naturreservatet och vilka allmänna hänsynsregler som gäller inom reservatet, kommer att sättas upp.

Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Nr. 12 Svenska Turistföreningen Stockholm Nordost

Svenska Turistföreningens lokalavdelning Stockholm Nordost har tidigare avgett ett svar i motsvarande ärende Dnr 2014/120-40. Vår positiva inställning till förslaget kvarstår, och det gläder oss att förslaget nu verkar kunna förverkligas. Våra tidigare framförda synpunkter kvarstår i princip oförändrade. Lokalavdelningens aktiviteter har som huvudingredienser utflykter i natur och kulturlandskapen i Täby och angränsande kommuner i länets nordöstra del. Området kring Vallentunasjön är i det här sammanhanget av ett flertal olika anledningar särskilt intressant. Vi tillstyrker därför starkt att bevarandet av området kan säkerställas i form av naturreservat. Vår slutsats är alltså att bevarandet av kvighagen är ett viktigt steg i skapandet av ett turistiskt mycket intressant utflyktsområde runt Vallentunasjön där

förhoppningsvis det i annat sammanhang föreslagna promenad- och cykelstråket kommer att realiseras.

Kommentar: Hänsyn har tagits i naturreservatets föreskrifter för att möjliggöra en strandpromenad. Synpunkten har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Svenska Turistföreningens lokalavdelning Stockholm Nordost tidigare yttrande: Vi tillstyrker därför starkt att bevarandet av området kan säkerställas i form av naturreservat. Vi saknar expertkunnande för att uttala oss om förslaget till skötselplan, men anser det viktigt att den tar fram en landskapsbild typisk för betesmark som fanns i Roslagen under den första hälften av förra seklet. Det är även svårt att veta om den föreslagna avgränsningen är optimal, men vi anser det viktigt att en del av barrskogen bevaras enligt förslaget.

STFs lokalavdelningens slutsats är alltså att bevarandet av kvighagen är ett viktigt steg i skapandet av ett turistiskt mycket intressant utflyktsområde runt Vallentunasjön där förhoppningsvis det i annat sammanhang föreslagna promenad- och cykelstråket kommer att realiseras. Vi önskar också att den stora gravplats norr om Fällbro synliggörs bättre och att även det kan få reservatsstatus.

Kommentar: Skötselplanen syftar till att bevara det gamla odlingslandskapets arter och att upprätthålla den långa kontinuiteten av en öppen betesmark. Naturreservatets dragning följer till största delen hagmarkens utbredning. En mindre del av naturtypen barrskog ingår i naturreservatet och kommer att bevaras. Delområde 9 (i skötselplanen) kommer fortsättningsvis att ha skogsbete som skötselform, medans delområde 12 och 13 fortsatt kommer utgöras av barrskog med friställda tallar och aspar. Det stora gravfältet norr om Fällbro kommer inte ingå i reservatet. Synpunkterna har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Nr. 13 Botaniska Sällskapet i Stockholm

Vi tillstyrker förslaget. Skålhamra kvighage är sedan tidigare välkänt för sina botaniska och kulturhistoriska värden. Denna typ av områden med lång historisk kontinuitet i markanvändning är numera ovanligt i Stockholmsområdet, vilket gör att området förtjänar ett bestående skydd mot exploatering. Tillsammans med närliggande Björkby naturreservat i Vallentuna och Täby prästgårds naturreservat bildas ett nätverk som möjliggör spridning av hävdberoende arter. En fortsatt hävd är en nödvändig förutsättning för att bibehålla områdets värden. De skötselåtgärder som föreslås i skötselplanen bedömer vi som relevanta och har få förslag på

ändringar. Eventuellt bör man överväga att spara en något större del av fuktlövskogen i skötselområde 6, bl a med hänsyn till förekomsten av mindre hackspett. Skötselåtgärderna har delats in i tre kategorier efter angelägenhetsgrad, vilket vi tror är betydelsefullt i händelse av brist på resurser. Samtidigt är det viktigt att tillräckliga resurser för skötsel ställs till förfogande för att de långsiktiga målen med reservatsbildningen ska uppnås. Det är också viktigt att följa upp resultatet av utförda skötselåtgärder. Metod för detta beskrivs utförligt i skötselplanen. Skålhamra naturreservat kan bli ett värdefullt tillskott för friluftslivet. Vi välkomnar att området tillgängliggörs genom anläggande av parkeringsplats, informationsskyltar och strövstigar.

Kommentar: Med hänsyn till fågellivet ändras texten i skötselplanen under rubriken Bevarandemål till följande:

Delar av strandskogen avverkas och arealen öppen betad strandäng med en hävdgynnad och artrik flora ökas succesivt. Målbilden är en mosaik av öppen betad strandskog och öppen betesmark.

Under rubriken Engångsåtgärder ändras texten till följande:
Området öppnas försiktigt upp och arealen öppen mark ökas. Större områden av strandskog sparas eftersom naturtillståndet strandäng har ändrats till strandskog.

Nr. 14 Vallentunasjöns fiskevårdsområdesförening

Skötselområde 6 består av en bård av ung tät lövskog på fuktig mark. Större delen av trädbeståndet planeras avverkas och området omdanas till strandäng. Vfof ser en stor risk med att borttagandet av träden kommer att ge en ökad tillförsel av näring till sjön. Öppnandet av kanaler och vattenspeglar i vassen(område 7)kan vara mycket gynnsamt för framför allt gäddans reproduktion.

Skogen i den södra delen av området är lite vildvuxen. Den har en karaktär, som är typisk för spillkråkans och fiskgjusens livsmiljö. Fiskgjusens bo finns i närheten. I planeringen för reservatet bör även detta beaktas.

Det är en förmån att kunna få se gäddorna plaska , fiskgjusen fiska i sjön för att föda upp sina ungar, att höra rördrommen i vassen och ibland se den bruna kärrhöken jaga på fälten samt att även få ta del av tranornas dans och sång på ängarna ovanför sjön. Om antalet besökare blir stort är det viktigt med gångstigar som styr besökare bort från känsliga områden.

Kommentar: En större del av strandskogen kommer att bevaras. Se tidigare svar till Botaniska Sällskapet i Stockholm. Kommunen är medveten om den

södra skogens artrikedom gällande olika fåglar. Bildandet av naturreservatet kommer inte påverka skogsområdet negativt. Stigar kommer att markeras ut inom naturreservatet, för att leda besökare ”rätt” och därmed minska slitaget och störningen på omgivande känslig naturmark. Synpunkterna har inte föranlett någon ändring i reservatshandlingarna.

Ändringar inför beslut

6. Inför beslutet om inrättande av naturreservatet görs följande ändringar i förslaget

Föreskrifter

D-föreskrifterna punkt 5. Texten ändras till: båt och mindre föremål,

B-föreskrifterna punkt 4. Texten ändras till:

4. begränsa och förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och barkning,

Skötselplan

Skötselplanen under 3.9.4. Texten ändras till:

3.9.4. Uppföljning av bevarandemål. Täby kommun ansvarar för att följa upp bevarandemålen. Uppföljningen och utvärdering ska göras i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer för uppföljning av skyddade områden. Täby kommun kan efter skötselplanens fastställande komplettera med parametrar och mätmetoder för att följa upp och utvärdera uppsatta bevarandemål.

Skötselplan område 6, under rubriken Bevarandemål. Texten ändras till:

Delar av strandskogen avverkas och arealen öppen betad strandäng med en hävdgynnad och artrik flora ökas succesivt. Målbilden är en mosaik av öppen betad strandskog och öppen betesmark.

Skötselplan område 6, under rubriken Engångsåtgärder. Texten ändras till:

Området öppnas försiktigt upp och arealen öppen mark ökas. Större områden av strandskog sparas eftersom naturtillståndet strandäng har ändrats till strandskog.

Delar av björk- och albeståndet avverkas. Avverkningarna ska ske etappvis, uppdelat på flera år. Detta för att stävja röjgödslingseffekten något samt att djuren ska klara av att beta av den nyöppnade marken.

7. Synpunkter som inte tillgodosetts

Kommunen gör bedömningen att samtliga synpunkter är tillgodosedda förutom synpunkt rörande parkeringens placering.